

1. Obiekt

ARSENAL ARTYLERYJSKI

2. Czas powstania
1868-1870

3. Miejscowość
P O Z N A N

. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres ul. Stawna 8/ d. Teichstr./
nr hipoteczny KW [redacted]

5. Przynależność administracyjna

województwo m. Poznań

gmina

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Posen

7. Przynależność administracyjna przed 1. VI.
1975 roku

województwo m. Poznań

powiat

8. Właściciel i jego adres

MPGM Poznań

9. Użytkownik i jego adres

lokatorzy

10. Rejestr zabytków

Nr data

autor zdjęć H. Nowakowska

data wykonania 1980 r.

miejsce przechowywania negatywów KZM Poznania

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu,

Prace związane z budową fortecy i innymi obiektami wojskowymi, zaczęte w 1828 r., trwały nieprzerwanie do r. 1896. Kierowała nimi Dyrekcja Budowy Fortecy /Festungsbaudirektion/. W ramach tych prac wzniesiono m.in. Arsenał Artyleryjski, usytuowany na rozległym narożniku ul. Stawnej i Garbar, w miejscu zburzonego klasztoru Dominikanów. Budowa trwała w l. 1868-1870. Podobnie jak w przypadku innych miast należących do Prus - projekt budowli wykonano w berlińskim ministerstwie wojny. Jego autorem był najprawdopodobniej uczeń Schinkla - August Ferdinand Fleischinger /1804-1885/. Arsenał uległ zniszczeniu w roku 1945. W zachowanym fragmencie skrzydła pn. mieszczą się obecnie mieszkania.

Budynek reprezentował tzw. Rundbogenstil.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja: Wolnostojący, 2-skrzydłowy budynek Arsenálu usytuowany był w miejscu zburzonego klasztoru Dominikanów na rozległym narożniku Wielkich Garbar i ul. Stawnej. Kompozycja z narożnikową wieżą miała znaczenie strategiczne. Zachowany do dzisiaj boczny człon budowli stanowił zamykający skrzydło pn. blok podwyższonego ryzalitu.

Materiał i technika: Arsenał był budowlą ceglana. Otynkowane wnętrza przekrywały stropy murowane, w piwnicach i klatce schodowej - stropy odcinkowe i sklepienia żaglaste. Budynek nakryty był dachem o konstrukcji drewnianej, płatwiowo-kleszczowej, krytym łupkiem /obecnie - papą/. Posadzki cementowe oraz z płytek ceramicznych, podłogi drewniane /deski/. Schody murowane, 2-biegowe, powrotne, stopnie drewniane, Drzwi zewn. 1-skrzydłowe pełne, ramowo-płycinowe, z półkolistym nadświetlem. Drzwi wewn. 1-skrzydłowe szklone, ramowo-płycinowe oraz nowe, płytowe. Częściowo zachowane pierwotne okna 4-podziałowe, szklone na kit w szczelinach pojedynczych, konstrukcji skrzynkowej, w klatce schodowej - okna krosnowe.

Rzut: Oba skrzydła Arsenálu wzniesiono na rzucie prostokątów. Partia narożna u zbiegu skrzydła wieloboczna. Ryzality zamykające skrzydła na rzucie pięcioboków. Układ wnętrza na poszczególnych kondygnacjach najprawdopodobniej 2,5-traktowy.

Bryła: Monumentalna bryła budowli była całkowicie podpiwniczona, 3-kondygnacyjowa. Wielobocznie ścięte naroże zwieńczone niewielką, 1-kondygnacyjową, nieco cofniętą wieżą. Oba skrzydła zamknięte potężnymi blokami podwyższonych o jedną kondygnację ryzalitów /jeden z bloków zachowany do dzisiaj/. Poszczególne części budynku nakrywały niskie dachy 2- i wielospadowe.

Elewacje: Elewacje w kondygnacji parteru boniowane, wyżej - rozczłonkowane głębokimi, wysokimi wnękami arkadowymi, rozdzielonymi prostymi lizenami. W zwieńczeniu - machikułowy gzyms bez krenelażu. Okna zamknięte półkoliście, w kondygnacjach pięter zgrupowane w pary. Partia narożna 5-osiowa, z trzema półkoliście zamkniętymi wejściami. W wielobocznej wieży - szereg półkoliście zamkniętych okienek. Elewacje frontowe skrzydeł 6-osiove, elewacje ryzalitów - 3-osiove.

Instalacje: Zachowana część budynku wyposażona jest w instalację elektryczną, wod.-kan., gazową, ogrzewczą oraz telefoniczną.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne arsenał artyleryjski	17. Użytkowanie obecne mieszkalne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) zachowany fragment w stanie dość dobrym	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie stały nadzór konserwatorski			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Plan Poznania z K. XIX w.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Litografia Roberta Geisslera z 1871 r. przedstawiająca
"Arsenał Artyleryjski" - Muzeum Historii Miasta Poznania.

22. Bibliografia

Bericht "über Verwaltung und den Stand der Gemeindeangelegenheiten in der Stadt Posen, 1873-74, s.43;
Z.Ostrowska-Kębłowska, Architektura i budownictwo w Poznaniu w latach 1790-1880, Poznań 1982, s.369, il.112,113.

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Krzysztof Jodłowski

imię i nazwisko

data

Październik 1991 r.

26. Sprawdził

imię i nazwisko

data

27. Załączniki

Wkładka nr 1

1. Miejscowość:

P O Z N A Ń

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

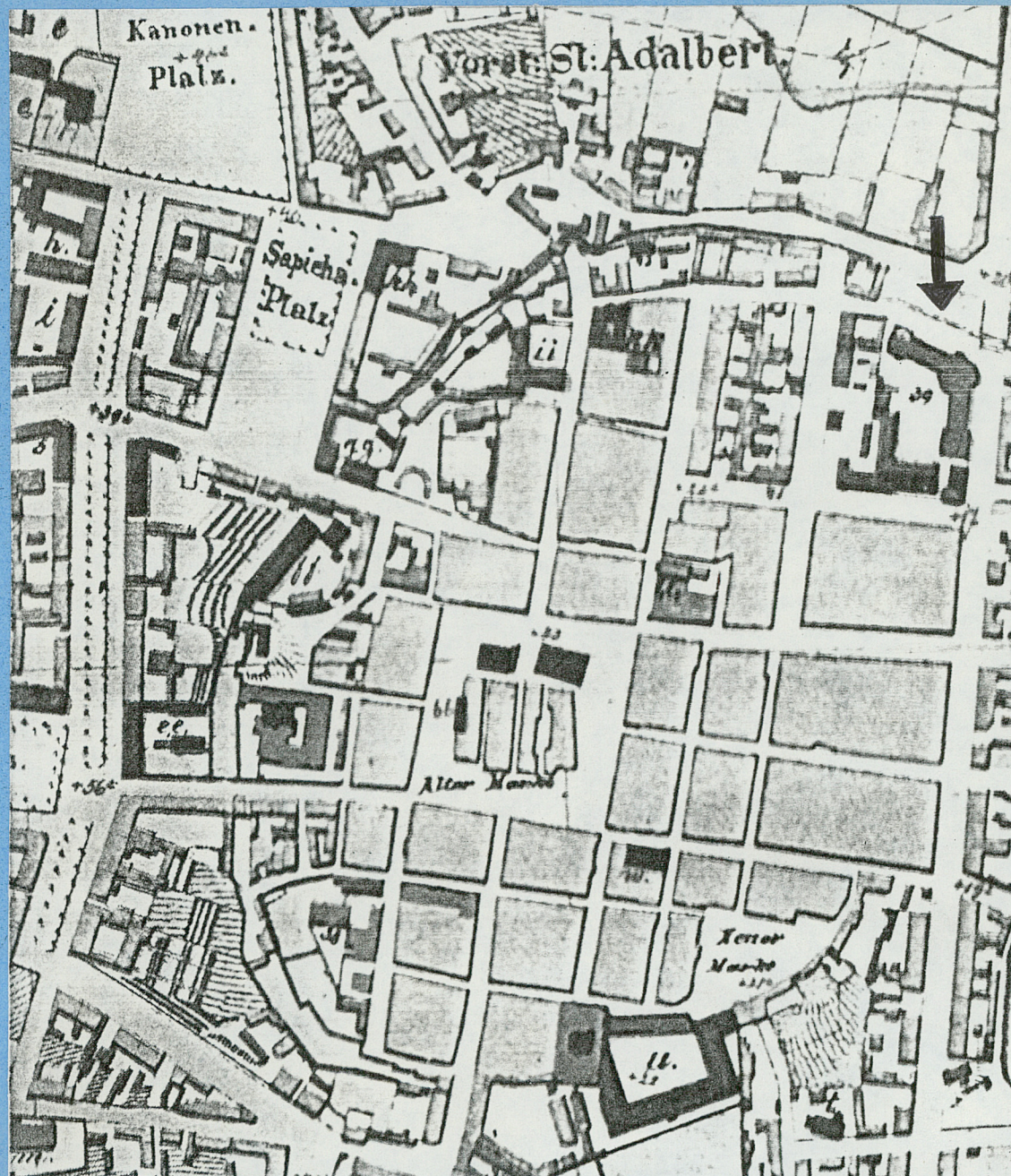
ARSENAŁ ARTYLERYJSKI

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

odbitki ksero - fragm. planu Poznania z 1871 r., litogr.

112. Arseniał artyleryjski na rogu Garbar i ul. Stawowej, 1868—1870. Litografia Roberta Geisslera, 1871

Wkładkę założył: Krzysztof Jodłowski, X.1991 r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

1. Miejscowość

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Wkładkę założył:

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

U.M.w P-niu 21/500/91